ORĘDOWNIK
STAROSTWA I POWIATU PUCKIEGO

Wychodzi wedle potrzeby, przynajmniej raz w tygodniu. — Prenumerata kwartalna 360 mk., miesięczna 150 mk. — Poszczególny numer 20 mk.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 40.— marek od jednołamowego wiersza drobnego druku, reklamy 60.— marek od wiersza.

Redakcja: Starostwo w Pucku. — Nakład i drukarnia: „Drukarnia Gdańska“ Tow. Akc., Gdańsk.

Nr. 52. | **Puck, środa, dnia 12 lipca 1922 r.** | **Rok 36.**

Część Urzędowa.

386.

Ustawa z dnia 30 maja 1922 roku w przedmiocie zmian niemieckich ustaw o sądach przemysłowych i kupieckich.

Art. 1. Niemiecka ustawa o sądach przemysłowych w układzie, nadanym jej obwieszczeniem z dnia 29 września 1901 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 353), ulega następującym zmianom:

1. W § 3 ustępie drugim zastępuje się słowa: „dwa tysiące“ słowami: „siedmset dwadzieścia tysięcy“.

2. Po § 9 dodaje się § 9-a o brzmieniu następującem.

„Sądy przemysłowe winny używać pieczęci, przepisanej dla władz i urzędów państwowych w ustawie z dnia 1 sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (wzór 3) (Dz. U. R. P. nr. 69, poz. 416), a opatrzonej na wstędze dokoła orła napisem:

„Sąd przemysłowy w . . . .“.

3. Zdanie pierwsze ustępu pierwszego § 11 otrzymuje brzmienie następujące:

„Urząd ławnika sądu przemysłowego jest urzędem honorowym. Na członka sądu przemysłowego powinna być powołana jedynie osoba, która jest obywatelem Państwa Polskiego, ukończyła trzydziesty rok życia, a przytem w ciągu roku poprzedzającego wybór nie pobierała z funduszów publicznych ani dla siebie, ani dla swej rodziny wsparcia, przeznaczonego dla ubogich, chyba że pobrane wsparcie zwróciła“.

4. W § 11 ustępie drugim skreśla się „§ 31“.

5. Ustęp pierwszy § 14 otrzymuje brzmienie następujące:

„Czynne prawo wyborcze posiadają osoby obojga płci, które:
a) ukończyły 21 rok życia,
b) w okręgu sądu przemysłowego mają miejsce zamieszkania lub zatrudnienia,
c) są obywatelami Państwa Polskiego.

Osoby, wskazane w § 11 ustępie 2, nie mają prawa głosowania“.

6. W § 23 słowa: „do trzystu marek“ zastępuje się słowami: „do tysiąca pięciuset marek“.

7. Ustęp trzeci § 36 otrzymuje brzmienie następujące:

„Co do utrzymania porządku na posiedzeniach i języka urzędowego stosują się przepisy § 176 do 185 i § 188 od 193 ustawy o ustroju sądownictwa z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 15 grudnia 1919 r. o języku urzędowym w sądownictwie i notarjacie w b. dzielnicy pruskiej (Tygodnik Urzędowy nr. 70, str. 412)“.

8. W § 42 ustępie pierwszym zastępuje się słowo: „sto“ słowami: „pięć tysięcy“.

9. W § 55 w zdaniu drugiem ustępu pierwszego zastępuje się słowo „sto“ słowami: „trzydzieści tysięcy“.

10. W § 57 ustępie drugim zastępuje się słowo: „trzysta“ słowami: „sześćdziesiąt tysięcy“.

11. W § 66 ustępie pierwszym zastępuje się słowo: „sto“ słowami: „pięć tysięcy“.

Art. 2. Niemiecka ustawa o sądach kupieckich z dnia 6 lipca 1904 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 266) ulega następującym zmianom:

1. W § 4 zastępuje się słowa: „pięć tysięcy“ słowami: „miljon dwieście tysięcy“.

2. Po § 8 dodaje się § 8-a o brzmieniu następującem:

„Sądy kupieckie winny używać pieczęci, przepisanej dla władz i urzędów państwowych w ustawie z dnia 1 sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (wzór 3) (Dz. U. R. P. nr. 69, poz. 416), a opatrzonej na wstędze dokoła orła napisem:

„Sąd kupiecki w . . . .“.

3. § 13 otrzymuje brzmienie następujące:

„Czynne prawo wyborcze posiadają osoby obojga płci, które:
a) ukończyły 21 rok życia,

b) w okręgu sądu kupieckiego mają przedsiębiorstwo handlowe lub miejsce zatrudnienia,
c) są obywatelami Państwa Polskiego.

Osoby, wymienione w § 10 cz. 1 ust. 2—5 nie mają prawa głosowania".

4. W § 15 ustępie ostatnim zastępuje się słowa: „pięć tysięcy" słowami: „miljon dwieście tysięcy".

5. W § 16 ustępie pierwszym zastępuje się słowo: „trzysta" słowami: „trzydzieści tysięcy".

Art. 3. Radę Ministrów upoważnia się, by w miarę zmiany stosunków ekonomicznych podwyższała lub obniżała sumy, określone artykułami 1 i 2 niniejszej ustawy.

Art. 4. Postanowienia tej ustawy mają zastosowanie do wszystkich sporów, które w dniu wejścia w życie ustawy zawisły w sądach przemysłowych lub kupieckich, a jeszcze do tego dnia nie są ukończone.

Ustawa ta nie dotyczy sporów, które wedle przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie niniejszej ustawy, zawisły w sądach zwykłych (powiatowych, okręgowych).

Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do zarządzenia przeprowadzenia nowych wyborów przewodniczących i ławników do sądów przemysłowych i kupieckich dla całej byłej dzielnicy pruskiej lub jej części.

Art. 5. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 6. Ustawa niniejsza obowiązuje w byłej dzielnicy pruskiej i wchodzi w życie w miesiąc po jej ogłoszeniu.

Marszałek: **Trąmpczyński.**
Prezydent Ministrów: **Antoni Ponikowski.**
Minister Sprawiedliwości: **Sobolewski.**
Minister Spraw Wewnętrznych: **Kamieński.**

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.

Puck, dnia 5 lipca 1922 r.

L i p s k i, starosta.

387.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 czerwca 1922 r. o wymijaniu i wyprzedzaniu na drogach publicznych.

Na podstawie artykułu 6 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 656) zarządza się co następuje:

§ 1.. Wszyscy korzystający z dróg publicznych dla jazdy, wożenia i pędzenia lub prowadzenia zwierząt jako to: kierownicy pojazdów mechanicznych, woźnice, cykliści, jeźdźcy i poganiacze zwierząt, obowiązani są trzymać się prawej strony drogi (w kierunku jazdy), i przy wymijaniu pojazdów lub zwierząt, jadących lub idących w przeciwnym kierunku, winni usunąć się ze swemi pojazdami lub zwierzętami na prawo.

Również winni zboczyć na prawo gdy zostają wyprzedzani, natomiast gdy wyprzedzają dążących w tym samym kierunku, winni zboczyć na lewo.

Pragnący wyprzedzić obowiązany jest dać sygnał, względnie ostrzec wołaniem o swem zbliżaniu się, a ostrzeżony winien usunąć się na prawo i przepuścić wyprzedzającego po swej lewej stronie.

§ 2. Wyprzedzać można tylko wówczas, gdy droga jest odpowiednio szeroka, gdy przed wyprzedzanym znajduje się dostateczna przestrzeń wolna i gdy żaden pojazd lub zwierzę nie zbliża się z przeciwnej strony.

Zabrania się wyprzedzać, gdy droga nie jest widoczna na dostateczną odległość, jakoteż na mostach, skrętach, skrzyżowaniach i znacznych spadkach.

§ 3. Przekroczenia postanowień niniejszego rozporządzenia będą karane na zasadzie art. 21 i art. 22 powołanej ustawy z dn. 7 października 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 656).

§ 4. Dla miast, w których ruch na linjach kolei miejskich (tramwajów) odbywa się w lewo, do czasu przeprowadzenia koniecznych zmian technicznych, celem przystosowania linji do ruchu po prawej stronie, które winno nastąpić nie później niż w ciągu roku od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, wojewodowie uregulują bezpieczeństwo i porządek miejscowego ruchu publicznego, ze względu na tymczasową różnicę kierunków jazdy kolei miejskich, a innych pojazdów.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Robót Publicznych: **G. Naturowicz.**
Minister Spraw Wewnętrznych: **Kamieński.**

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości i przestrzegania.

Puck, dnia 5 lipca 1922 r.

L i p s k i, starosta.

388.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1922 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 6 lutego 1922 r. w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. nr. 85 poz. 464) zarządza się co następuje:

§ 1. § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 lutego 1922 r. w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle (Dz. U. R. P. nr. 12 poz. 108) otrzymuje następujące brzmienie:

„Wszystkie zajmujące się wytwarzaniem lub przetwarzaniem dóbr zakłady przemysłowe tak państwowe, jak komunalne i prywatne, zatrudniające 20 robotników lub więcej, oraz zakłady, zatrudniające wprawdzie mniej robotników, lecz wyznaczone przez Główny Urząd Statystyczny, są obowiązane z upływem każdego miesiąca, najpóźniej dnia 5 następnego miesiąca przesyłać sprawozdanie o stanie zatrudnienia według wzoru, przepisanego przez Główny Urząd Statystyczny, do Głównego Urzędu Statystycznego, oraz równocześnie odpis tego sprawozdania do właściwych urzędów wojewódzkich, a w Warszawie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu (inżyniera przemysłowego na m. Warszawę)".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów: **Antoni Ponikowski.**
Minister Przemysłu i Handlu: **Stefan Ossowski.**
Minister Pracy i Opieki Społecznej: **L. Darowski.**

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości i przestrzegania.

Puck, dnia 5 lipca 1922 r.

L i p s k i, starosta.

389.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego w sprawie przewożenia i ekshumacji zwłok.

Na zasadzie art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19|VII. 1919 nr. 63 Dz. U. poz. 371 oraz art. 24 ustawy z dnia 25|7 1919 w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych lub innych chorób, występujących nagminnie, Dz. U. nr. 67 poz. 402 w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych zarządzam co następuje.

Art. 1. Zwłoki osób zmarłych powinny być pochowane na najbliższym cmentarzu tej parafji lub gminy, gdzie śmierć nastąpiła; na przewiezienie zwłok celem pochowania ich w innem miejscu potrzebne jest pisemne zezwolenie właściwej władzy; jednak może być dokonane tylko w porze chłodnej (pomiędzy 16. października i 15 kwietnia). Gdyby zaszła potrzeba nadzwyczajna przewozu w porze ciepłej, zwłoki winny być specjalnie zabezpieczone (zastrzyknięcie do żył sublimatu, 3 trumny, wapno niegaszone w 2-ej trumnie).

Art. 2. Zezwolenie wydaje Starostwo zgodnie z wnioskiem lekarza powiatowego okręgu, w którego obrębie zwłoki się znajdują.

O udzieleniu pozwolenia należy równocześnie zawiadomić Starostwo, gdzie zwłoki mają być pochowane.

Art. 3. Zwłoki osób zmarłych na ostre choroby zakaźne nie mogą być przewożone przed upływem roku od ich pochowania.

Art. 4. Zwłoki muszą być umieszczone w trumnie metalowej szczelnie zalutowanej w obecności lekarza powiatowego i wstawionej do skrzyni z drzewa twardego, dokładnie zamkniętej i opieczętowanej przez niego.

Lekarz powiatowy może nadto zarządzić w każdym poszczególnym przypadku specjalne środki ostróżności, jak balsamowanie, dezynfekcja zwłok i t. p.

Art. 5. Przewóz zwłok koleją normują specjalne przepisy kolejowe.

Art. 6. Po przyjściu zwłok do stacji odbiorczej na cmentarz przeznaczenia, władza administracyjna w osobie delegowanego urzędnika lub funkcjonarjusza policji stwierdza na miejscu całość pieczęci, odbiera pozwolenie i przestrzega, aby zwłoki bez otwierania trumień były bezzwłocznie pochowane.

W razie uszkodzenia trumien w drodze, niebezpiecznego ze względów sanitarnych, zwłoki po umieszczeniu ich w całkowitem opakowaniu w szczelnej skrzyni powinny być pochowane na najbliższym cmentarzu od miejsca ujawnienia uszkodzenia.

Art. 7. Pozwolenie na przewiezienie zwłok z obcych państw do Polski udzielają odnośne polskie konsulaty, a w braku ich polskie legacje po otrzymaniu zgody władzy odnośnej II instancji.

Art. 8. Udzielenie pozwolenia na przewiezienie zwłok zagranicę może nastąpić tylko po uprzedniem złożeniu zezwolenia właściwej władzy zagranicznej na dalszy przewóz zwłok od stacji granicznej.

Art. 9. Celem przewiezienia zwłok już pochowanych władza wydająca pozwolenie, zarządza ich ekshumacje. Ekshumację ze wskazanego przez osobę, zainteresowaną grobu musi się odbyć przy zachowaniu następujących przepisów:

a) obowiązkowa obecność właściwego lekarza powiatowego;
b) czynność odbywać się winna w porze chłodnej, o ile można wczesnym rankiem;
c) uczestniczyć w niej mogą tylko osoby urzędowe i bezpośrednio interesowane;
d) winny być zastosowane wszelkie potrzebne środki odkażające;
e) zwłoki winny być wydobyte wraz z trumną której nie należy otwierać, umieszczone w przygotowanej trumnie metalowej, zalutowanej, wstawione do skrzyni szczelnej z twardego drzewa zabite i opieczętowane;
f) dół grobowy winien być zasypany 20 kg. wapna niegaszonego, zrównany z ziemią i nieporuszony w ciągu roku, a piwnica murowana lub katakumba — odkażane formaliną.

Art. 10. Wydobywanie zwłok dozwolone jest tylko z grobów pojedyńczych i familijnych, a ze zbiorowych jest bezwzględnie zakazane. Niewykrycie zwłok poszukiwanych w miejscu wskazanem przez osobę zainteresowaną nie daje prawa do poszukiwania ich w innym grobie bez wyjednania ponownego pozwolenia.

Art. 11. Przekroczenie niniejszych przepisów będzie karane w drodze administracyjnej grzywnami do 1000 marek lub aresztem do 3 miesięcy (w myśl art. 25 ust. o zwalczaniu chorób zakaźnych z 25 lipca 1919 r. Dz. Ust. 67 poz. 402). Kary te wymierza Starosta. Obie kary mogą być stosowane równocześnie, zwłoki zaś będą pochowane na koszt przewożącego na najbliższym cmentarzu od miejsca ujawnienia przekroczenia.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów, wydanych w tym przedmiocie przez Min. Spr. Wojsk. (w dn. 3|IV. 19. L. D. S. 2414|19 Dzien. Rozkazów Wojsk. nr. 37 z dn. 3|IV. 19. i D. S. 7439 Dz. Roz. Woj. nr. 95 z dn. 18.|I. 19 r. nr 3788) w stosunku do zwłok osób wojskowych w obrębie obszarów, zajętych przez grupy operujące oraz etapy.

Art. 13. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Zdrowia Publicznego
w z. (—) **J. Jaworski.**

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości i przestrzegania.

Puck, dnia 3 lipca 1922 r.

Lipski, starosta.

390.

Obwieszczenie w sprawie płacenia kosztów adm. na rzecz Zachodniopruskiej Landszafty w Kwidzynie przez dłużników zamieszkałych na terytorjum Państwa Polskiego.

Rada Nadzorcza Zachodnio-pruskiej landszafty w Kwidzynie, w okólniku do swych dłużników, zawiadamia tychże, że z powodu zwiększonych kosztów administracyjnych powzięła prawomocną uchwałę ustanawiającą wkładki na rok 1921|22 w wysokości 1½ od sta.

Wychodząc z założenia. iż powyższa uchwała, powzięta na zasadzie ustawy niemieckiej z dnia 27. 12. 1921 r. (Zb. Ust. str. 569) i zatwierdzona przez Ministerstwo niemieckie w dn. 27. 1. 1922 roku, obowiązuje także dłużników na terytorjum

Polski, Rada Nadzorcza wzywa do uiszczenia wkładek bądź w markach niemieckich, bądź w polskich po przewalutowaniu w stosunku 1 : 16.

Wobec powyższego stanowiska Rady Nadzorczej wyjaśnia się, że ustawa niemiecka z dnia 27. grudnia 1921 r. (Zb. Ust. str. 569) nie ma mocy obowiązującej na terytorjum Państwa Polskiego, i tak samo niema znaczenia prawnego dla dłużników Landszafty zamieszkałych w Polsce.

Puck, dnia 27 czerwca 1922 r.

L i p s k i, starosta.

391.

Odezwa Komitetu Organizacyjnego Uniwersytetu Ludowego w Bolszewie powiat wejherowski.

O strażnicę nad polskiem morzem chodzi! O ugruntowanie polskości naszego wybrzeża! O jedno z najważniejszych zagadnień naszego państwowego bytu! Cel — wobec którego ważności wytężyć należy wszystkie siły, całą narodową energję.

Strażnicą najlepszą polskiego morza, a zarazem tego wąskiego pasa, jaki nad polską Wisłą przyznała nam sprawiedliwość i mądrość dyplomatyczna świata, będzie lud, świadom swej polskości, świadom obowiązków które na nim ciążą, jako na stróżach polskości naszego Wybrzeża. Polska dawniejsza o lud ten nie dbała, wskutek czego straciliśmy morze. Dziś — chcąc je posiadać, dopóki stanie Polski — błędy dawne naprawiać nam trzeba. Współdziałać tu winno całe społeczeństwo. Od współpracy nad ugruntowaniem niewzruszonych podstaw polskości nad Bałtykiem, — podstaw w duszy i sercach ludności kaszubskiej uchylać się nie wolno nikomu.

Podstawy te ugruntować ma szkoła, będąca nadbudową szkoły powszechnej, Uniwersytetem, rozszerzającym widnokrąg umysłowy ludu, rozpalającym umiłowanie do spraw narodowych, rozbudzającym świadomość obywatelską. Taki Uniwersytet Ludowy, oparty na wypróbowanych wzorach duńskich, których użyteczność w naszych warunkach stwierdzona została przez pierwszy polski Uniwersytet Ludowy w D a l k a c h pod Gnieznem, **powstać ma na Kaszubach, w Bolszewie pod Wejherowem.**

Egzystencja jego jest zapewnioną. Dwustu morgowy folwark jest już własnością mającej powstać instytucji. Chodzi jedynie o budowę gmachu szkolnego. Środki materjalne, potrzebne na ten cel, znaleść się muszą i niewątpliwie się znajdą, — dla Kaszub, dla polskiego wybrzeża, dla polskości, „Kurytarza nad Wisłą“.

Gorący tedy zanosimy apel do całego społeczeństwa, przedewszystkiem do naszych instytucji bankowych i zarobkowych, aby pamiętały o Uniwersytecie Ludowym na Kaszubach, apelujemy do wszystkich posiadających zrozumienie dla ważności — Kaszub jako strażnicy nad polskiem morzem.

I nie wątpimy, że fundusze znajdą się niebawem, gdyż każda ofiara na cel ten złożona, przyczyni się do utrzymania pozycji Najjaśniejszej Rzeczypospolitej nad naszym Bałtykiem.

Komitet organizacyjny.

392.

Obwieszczenie w przedmiocie zamykania sklepów w niedzielę i dni świąteczne.

Dowiaduje się, że Ustawa o czasie Pracy w przemyśle i Handlu z dn. 18. 12. 1919 r. Dz. Ust. R. P. z roku 1920 nr. 2 poz. 7, nie wszędzie jest przestrzegana, o ile chodzi o otwieranie sklepów w niedzielę i dni świąteczne. Wobec powyższego wyjaśniam, że w myśl ust. 3 art. 2 tej ustawy w handlu **czas sprzedaży towarów i otwarcia sklepów,** za wyjątkiem aptek i jadłodajni, bez względu na to, czy są tam zatrudnieni pracownicy, nie może przekraczać ustalonych w tej ustawie norm, pracy. Podług art. 10 Ustawy, w niedziele i dni świąteczne, ustawą oznaczone, praca w zakładach, podlegających ustawie, jest wzbroniona z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 11. Z zestawienia powyższych artykułów wynika, że w niedziele i dni świąteczne, zakłady, wymienione w art. 2 ust. 3 powinny być bez przerwy zamknięte.

Zwracam równocześnie uwagę na ustawę z dnia 18. 12. 1919, którą opublikowałem w Oręd. nr. 62 poz. 577 rok 21.

Puck, dnia 3 lipca 1922 r.

L i p s k i, starosta.

OGŁOSZENIA

S a d

na majątku Okręgowego Urzędu Ziemskiego Lubocin wydzierżawia się przez publiczną licytację na 1 rok.

Licytacja odbędzie się na miejscu wyżej wymienionego majątku dnia 20 lipca o godzinie 11 przed południem.

Powiatowy Urząd Ziemski Wejherowo.
